

Gezamenlijke Algemene Aanbeveling No. 31 van het Comité inzake de Uitbanning van Discriminatie van Vrouwen en Algemeen Commentaar No. 18 van het Kinderrechtencomité over

SCHADELIJKE PRAKTIJKEN

Algemeen

Het VN-Vrouwenverdrag en het Kinderrechtenverdrag zijn de meest geratificeerde fundamentele mensenrechtenverdragen van de VN. De implementatie ervan wordt bewaakt door hun toezichhoudende comités. Voor het VN-Vrouwenverdrag is dat het CEDAW, voor het Kinderrechtenverdrag het CRC. De verdragsstaten zijn verplicht elke vier jaar aan de Comités te rapporteren over de implementatie, zowel wat betreft wetgeving, als beleid en praktijk.

Beide Comités publiceren regelmatig Algemene Aanbevelingen (CEDAW) en Algemene Commentaren (CRC) om bepaalde verdragsartikelen nader te duiden. Het doel ervan is verdragsstaten aanknopingspunten te bieden om de verdragen goed te implementeren. Met de aanbevelingen en commentaren willen de Comités tevens specifieke knelpunten extra onder de aandacht brengen bij de verdragsstaten. Deze behoren in hun vierjaarlijkse rapportage expliciet over de uitvoering ervan te rapporteren.

Met Algemene Aanbeveling No. 31/algemeen commentaar No. 18 (GR31/GC18) hebben beide Comités hun krachten gebundeld. Schadelijke praktijken treffen zowel vrouwen als kinderen (vooral meisjes). De verplichting van regeringen om dit geweld duurzaam te voorkomen, te bestrijden en te stoppen is vervat in diverse artikelen in beide Verdragen. De comités noemen specifiek de artikelen nr. 2, 3, 4(1), 5(1), 10, 11, 13, 15 (2 en 3), 16 (2) van het VN-Vrouwenverdrag en nr. 2, 3(1), 6, 12, 19, 24(3), 28, 29, 37(a) van het Kinderrechtenverdrag. GR31/GC18 is tevens een inhoudelijke update van GR14 van het VN-Vrouwenverdrag over vrouwelijke genitale verminking.

Schadelijke praktijken

Na een korte introductie schetst GR31/GC18 achtergronden, oorzaken en gevolgen van de schadelijke praktijken en de oorzaken van de hardnekkigheid ervan (II-III-VI).

De definitie van schadelijke praktijken en de verschillende vormen ervan komen aan de orde. Afhankelijk van de context, is er vaak een samenhang tussen een of meer vormen. Vier daarvan worden nader uitgewerkt (V):

- vrouwelijke genitale verminking,
- polygamie,
- kind- en gedwongen huwelijken (inclusief huwelijkse gevangenschap) en
- misdaden gepleegd in de naam van z.g. 'eer'.

Verder bespreekt GR31/GC19 de noodzakelijke elementen van een effectieve aanpak (VII) en de verplichtingen van de verdragsstaten (IV-VIII-IX).

De Comités vinden schadelijke praktijken een vorm van gendergerelateerd geweld en een schending van de mensenrechten van vrouwen en meisjes. Het heeft ernstige fysieke, psychische en seksuele gevolgen, zowel direct als op lange termijn. Tevens is het een serieuze belemmering voor vrouwen en meisjes in

hun ontwikkeling en ontplooiing, zowel sociaal, economisch als maatschappelijk.

De oorzaken van schadelijke praktijken zijn multidimensionaal en omvatten discriminatie op grond van onder meer sekse, gender en leeftijd, machtsongelijkheid en stereotypische, ongelijke genderrollen. Schadelijke praktijken worden vaak gerechtvaardigd in naam van sociaal-culturele en/of religieuze gewoonten en overtuigingen. Ze zijn gericht op het handhaven van de bestaande machtsstructuur van mannelijke dominantie in de familie, in gemeenschappen en/of in de gehele samenleving.

Schadelijke praktijken komen vrijwel overal voor. De Comités vragen regeringen extra aandacht te geven aan vrouwen en meisjes die te maken hebben met meerdere vormen van discriminatie, zoals op basis van nationaliteit, etniciteit, lichamelijke of geestelijke beperking (intersectionele discriminatie).

Een effectieve aanpak van schadelijke praktijken dient alomvattend te zijn: preventie, (laagdrempelige) hulpverlening en voorzieningen, strafrecht en beschermingsmaatregelen, herstel, nazorg en eventuele mogelijkheden voor schadevergoeding. Dit alles moet vergezeld gaan met passende regelingen en instrumenten, inclusief budget. De Comités benoemen hierbij eveneens de noodzaak van politieke verantwoordelijkheid op alle niveaus.

In de hele aanpak van schadelijke praktijken moet telkens verwezen worden naar de onderliggende systematische en structurele oorzaken ervan. Ook moeten de gekozen maatregelen de mensenrechten van vrouwen en meisjes direct dienen en het juiste effect bewerkstelligen.

Verder adviseren de Comités prioriteit te geven aan het regelmatig verzamelen, analyseren en verspreiden van kwalitatieve en kwantitatieve data, uitgesplitst in leeftijd, sekse, afkomst, socio-economische achtergrond, enz. Het verzamelen van kwalitatieve gegevens moet gebeuren via focusgroepen, diepte-interviews met sleutelfiguren en andere geschikte methodes.

De Comités merken op dat decentralisatie niet de verplichting van het landelijke bestuur vermindert om te zorgen dat vrouwen en meisjes in elke regio beschermd worden. De regering moet zorgen dat de regionale en/of lokale besturen voldoende toegerust zijn om landelijke wetgeving uit te voeren.

Verschillende paragrafen benadrukken het belang van samenwerking met en participatie van alle stakeholders. Ze moeten in alle fasen en onderdelen actief, volledig en inclusief betrokken zijn: bij de opstelling van wetgeving, besluitvorming, ontwikkeling en uitvoering van beleid. De Comités sporen regeringen speciaal aan om vooral ook het maatschappelijke middenveld en vrouwen en meisjes zelf te betrekken, evenals sleutelfiguren in (religieuze) gemeenschappen.

GR31/GC18 doet diverse concrete aanbevelingen, waaronder een gratis 24 uur helpline en de invoering van een meldplicht voor professionals. Ook adviseren ze om vluchten voor schadelijke praktijken op te nemen als grond voor asiel, in sommige gevallen ook voor een familielid. Verder moeten regeringen zorgen dat *alle* migrantenvrouwen en meisjes toegang hebben tot voorzieningen, ongeacht hun verblijfsstatus.

Linken:

Committee on the Elimination of Discrimination of against women [CEDAW](#)

Committee on the Rights of the Child [CRC](#)

General Recommendation no.31 / General Comment no. 18 [GR31/GC18](#)

Kinderrechtencollectief [VN Kinderrechtenverdrag](#)

Defence for Children International: info@defenceforchildren.nl | <http://www.defenceforchildren.nl/>

Netwerk VN-Vrouwenverdrag

Postbus 15180, 1011 MD Amsterdam

Email secr.: schaduwrapportage@gmail.com | website: [Netwerk VN Vrouwenverdrag](#)